

KORPELAN VOIMA KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN KOKOUS
Pöytäkirja 17/2020

Aika ja paikka 15.10.2020 klo 9.00-11.30 Korpelan Voima, Rantatalo

Käsittävät asiat

125. Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus
126. Pöytäkirjan, tarkastaminen ja allekirjoittaminen
127. Toimitusjohtajan ajankohtauskatsaus
128. Talousarvion ja taloussuunnitelma 2021-2023 valmistelutilanne
129. Talousjohtajan viran haettavaksi julistaminen
130. Verkko Korpela Oy:n lainan koron vahvistaminen
131. Tietoon saatettavat asiat
132. Seuraava kokous
133. 1.10.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen
134. Kokouksen päättäminen

Läsnä

Toivola Antti	puheenjohtaja
Gromoff Kari	varapuheenjohtaja
Haka Mari-Liisa	hallituksen jäsen
Syri Anna-Maija	hallituksen jäsen
Malvisto Marko	hallituksen jäsen
Puusaari Alpo	hallituksen varajäsen, poissa
Virkkala Hannu	hallituksen jäsen
Vahteala, Antti-Jussi	ky:n toimitusjohtaja
Tilus Riitta A.	varatoimitusjohtaja, pöytäkirjanpitäjä

125. KOKOUKSEN AVAUS, LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Ehdotus Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Merkitään, että pöytäkirjanpitäjänä toimii varatoimitusjohtaja.

Päätös Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksen alussa kuultiin ajankohtaisista asioista webinaarit klo 9.00-10.30.

126. PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN JA ALLEKIRJOITTAMINEN

Esitys Hallitus päättää tarkastaa, hyväksyä ja allekirjoittaa pöytäkirjan seuraavassa kokouksessa 19.10.2020.

Päätös Hyväksyttiin.

127. Toimitusjohtajan ajankohtauskatsaus

Toimitusjohtaja esitteli tilannekatsauksen, josta keskusteltiin.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

128. Talousarvion ja taloussuunnitelma 2021-2023 valmistelutilanne

Perussopimuksen 7 §:n mukaan yhtymäkokouksen on hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio seuraavaksi vuodeksi sekä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma.

Korpelan Voima konsernin tehtävänä on tuottaa ja myydä energia-alan tuotteita ja palveluja. Tehtävänsä kuntayhtymä hoitaa perussopimuksen 3 §:n mukaan joko itse tai omistamiensa tytäryhtiöiden kautta. Kuntayhtymäkonserniin kuuluvat Korpelan voima kuntayhtymä sekä sen tytäryhtiöt Korpelan Energia Oy, Lämpö Korpela Oy ja Verkko Korpela Oy.

Talousarvion tavoitteiden tulee perustua strategiaan. Kuntayhtymäkonsernin synnyttämä taloudellinen hyöty jaetaan suoraan asiakkaille edullisten hintojen kautta.

Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu on numeerisessa muodossa valmis ensimmäistä käsittelyä varten.

Tämän hetken valmistelun mukainen esitys oheismateriaalina, joka esitellään kokouksessa keskustelua varten. Esitys on tässä vaiheessa vain hallituksen jäsenille oheismateriaalina.

Keskustelun alaisena mm. verkkoinvestoinnit ja niistä perittävä vuokra, tytäryhtiöitten tilannekatsaus sekä kuntayhtymän hallinnollinen tilanne ja kaikki mahdolliset tällä hetkellä tiedossa olevat ajankohtaiset asiat, jotka vaikuttavat talousarvion valmisteluun.

Toimitusjohtaja

Hallitus käy evästyskeskustelun talousarvioehdotuksen tämän hetken tilanteesta.

Päätös Merkittiin tämän hetken tilanne tiedoksi. Valmistelua jatketaan.

129. Talousjohtajan viran haettavaksi julistaminen

Hallintosäännön mukaan kuntayhtymän hallitus päättää talousjohtajan viran haettavaksi julistamisesta. Talousjohtajana toimii HM Riitta A. Tilus yhtymähallituksen 1.10.2020 tekemän päätöksen mukaan puolen vuoden ajan 19.4.2021 saakka. Uuden talousjohtajan rekrytointi tulee käynnistää, jotta uusi talousjohtaja voi perehtyä asioihin riittävästi.

Talousjohtajan kelpoisuusehtona on ylempi korkeakoulututkinto.

Talousjohtajan vastuulla on koko konsernin ja tytäryhtiöiden sisäinen ja ulkoinen laskenta, talousarvion laadinta sekä tilinpäätökset. Hänen vastuullaan on myös kuntayhtymän ja tytäryhtiöiden rahoituksesta ja sijoitustoiminnasta huolehtiminen. Eduksi katsotaan sähkökaupan osaaminen ja energia-alan asiantuntemus. Talousjohtaja raportoi toimitusjohtajalle ja toimii johtoryhmän jäsenenä.

Toimitusjohtaja

Yhtymähallitus päättää julistaa talousjohtajan viran haettavaksi.

Päätös Hyväksyttiin.

130. Verkko Korpela Oy:n lainan koron vahvistaminen

Korpelan Voima kuntayhtymä on vuonna 2016 antanut tytäryhtiölleen Verkko Korpela Oy:lle 800 000 euron suuruisen lainan, joka on nostettu 13.9.2016. Velkakirjan ehtojen mukaan korontarkistus on 12 kuukauden välein. Viimeimmän tarkistuksen mukaan korko on 1,75 % + 0,4 %:n marginaali eli yhteensä 2,15 %. Korko maksetaan kerran vuodessa. Maksupäivä on 30.11.

Lainaa lyhennetään vuosittain kerran vuodessa 160 000 €/lyhennyserä. Ensimmäinen lyhennys oli 30.11.2017. Lainaa on jäljellä 2 erää eli 2 x 160 000 € eli 320 000 €.

Toimitusjohtaja

Yhtymähallitus vahvistaa seuraavan 12 kk:n koroksi 1,50 % + 0,4 %:n marginaalin eli yhteensä 1,90 %.

Päätös Merkittiin, että Mari-Liisa Haka, Marko Malvisto ja Anna-Maija Syri poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Hyväksyttiin.

131. TIEToon SAATETTAVAT ASIAT

-Tilapäisen valiokunnan lausuntopyyntö ja muistio hallitukselle 9.10.2020, liite nro 1.

- Ari Huhtamäen sähköpostikirje 14.10.2020, liitteenä nro 2.

132. SEURAAVA KOKOUS

Sovittiin, että seuraava kokous pidetään 19.10.2020 klo 16.00 lausunnon antamiseksi tilapäiselle valiokunnalle.

133. 1.10.2020 PIDETYN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

Päätös Tarkastettiin ja hyväksyttiin 1.10.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirja.

134. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Kokous päätettiin klo 11.30.

Antti Toivola

puheenjohtaja

Pöytäkirjan nähtävillä pitäminen ja valitusosoitus

Pöytäkirja on tarkastettu 19.10.2020 ja asetetaan yleisesti nähtäväksi kuntayhtymän verkkosivuille 20.10.2020.

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen Korpelan Voiman yhtymähallitukselle. Oikaisuvaatimusohje on kuntayhtymän kotisivuilla www.korpelanvoima.fi.

SAATE

8.10.2020

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymähallitukselle

Korpelan Voima kuntayhtymän varsinainen yhtymäkokous päätti 26.6.2020 perustaa ja ylimääräinen yhtymäkokous 26.8.2020 asettaa Kuntalain 35 § tarkoitetun tilapäisen valiokunnan valmistelemaan yhtymähallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Hallintolain 34 § mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Edelleen Hallintolain 33 ja 36 §:n mukaan asianomaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

Tilapäinen valiokunta on selvittänyt yhtymähallituksen luottamuksen menettämisen syitä ja erottamisvaatimusta. Tätä varten valiokunta on kuullut yhtymähallituksen jäseniä, varajäseniä sekä muita asiaan liittyviä henkilöitä ja tutustunut samaansa aineistoon, ja laatinut asiasta muistion.

Kuulemisen jälkeen yhtymähallitukselle varataan vielä kuntalain 35 §:n mukaisesti tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta.

Tämän saatekirjeen liitteenä on valiokunnan laatima muistio, johon pyydämme teiltä lausunnon.

Pyydämme lähettämään laatimanne lausunnon 22.10.2020 klo 16:00 mennessä seuraavaan osoitteeseen: Kirkkotie 170, 69300 Toholampi tai hk49@windowslive.com

Parhain terveisin

Hannu Kivelä

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja

Liitteet: Liite 1.

Korpelan Voima kuntayhtymän tilapäisen valiokunnan muistio

I Valiokunnan toimeksianto

Korpelan Voima kuntayhtymän varsinainen yhtymäkokous päätti 26.6.2020 perustaa ja ylimääräinen yhtymäkokous 26.8.2020 asettaa tilapäisen valiokunnan (kuntalaki 410/2015, 35 §) valmistelemaan yhtymähallituksen erottamista koskevaa asiaa.

Tilapäisen valiokunnan työskentely käynnistyi heti ylimääräisen yhtymäkokouksen 26.8.2020 jälkeen. Sanotussa yhtymäkokouksessa valiokunnan asettamisesta päättäessään (7 §), päätettiin kokouksen puheenjohtajan esityksestä yksimielisesti, että tilapäinen valiokunta kokoontuu heti sanotun kokouksen jälkeen.

Tilapäinen valiokunta on kokoontunut tämän muistion allekirjoittamiseen mennessä viisi kertaa (28.8.2020, 1.9.2020, 18.9.2020, 25.9.2020 ja 8.10.2020). Kaikki kokoukset ovat olleet laillisia ja päätösvaltaisia.

II Toimeksiannon täyttäminen

II.1 Yhtymähallituksen kuuleminen luottamuksen menettämisen syistä

Hallintolain (434/2003) 34 § mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 33 ja 36 §:n mukaan asianomaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

1. Kirjallinen kuuleminen

Yhtymähallituksen erottamisen tultua vireille, on tilapäisen valiokunnan asian valmistelusta vastaavana toimielimenä varattava tilaisuus antaa selityksensä luottamuksen menettämisen syistä ja erottamisvaatimuksesta. Asiaa selvittääkseen valiokunta päätti kirjallisesti kysyä kuntayhtymän johtamiskulttuurista, henkilöstön työhyvinvoinnista ja epäluottamuksen syistä.

Kysymykset lähetettiin sekä yhtymähallituksen jäsenille että varajäsenille. Heille varattiin vastausaikaa kaksi viikkoa. Määräaikaan mennessä valiokunta sai kaksi kirjallista vastausta: yhtymähallituksen puheenjohtaja Antti Toivolan saatteella varustettu yhtymähallituksen yhteinen vastaus sekä erikseen yhtymähallituksen jäsen Hannu Virkkalan vastaus.

2. Suullinen kuuleminen

Hallintolain 37 § mukaan viranomaisen voi asianosaisen pyynnöstä varata tilaisuuden asian selvittämiseksi tarpeellisten tietojen suulliseen esittämiseen.

Yhtymähallituksen jäsenille ja varajäsenille lähetettyjen kirjallisten kysymysten saatteessa todettiin, että kirjallisten kysymysten lisäksi valiokunta varaa mahdollisuuden kuulla asianosaisia myös suullisesti.

Yhtymähallituksen suullinen kuuleminen järjestettiin 18.9.2020 Korpelan Voiman tiloissa Kannuksessa. Läsnä olivat yhtymähallituksen puheenjohtaja Antti Toivola ja varapuheenjohtaja Kari Gromoff. Muut yhtymähallituksen jäsenet tai varajäsenet eivät ilmoittaneet halukkuudestaan suulliseen kuulemiseen.

II.2 Muiden henkilöiden kuulemiset

Tilapäinen valiokunta on yhtymähallituksen jäsenten ja varajäsenten lisäksi kuullut myös seuraavia henkilöitä:

- Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Olli Joensuu, Korpelan Voima kuntayhtymä
- Henkilöstöpäällikkö Kati Perander, Korpelan Voima kuntayhtymä
- Työsuojeluvaltuutettu, palveluneuvoja Mikael Saarikettu, Verkko Korpela Oy
- Entinen pääluottamusmies ja palveluneuvoja Jani Vetoniemi, Verkko Korpela Oy
- Entinen toimihenkilöiden luottamusmies ja käyttövastaava Toni Saarnio, Verkko Korpela Oy
- Palveluneuvoja Silvo Mäkelä, Verkko Korpela Oy
- Toimitusjohtaja Antti-Jussi Vahteala, Korpelan Voima kuntayhtymä

II.3 Valiokunnan hankkimat asiakirjat asian selvittämisen tueksi

Tilapäinen valiokunta on hankkinut käyttöönsä mm. seuraavat asiakirjat:

1. Korpelan Voima kuntayhtymän perussopimus, jonka omistajakunnat ovat hyväksyneet 11.11.2009 – 17.12.2009 välisenä aikana
2. Korpelan Voima kuntayhtymän johtosääntö 25.11.2000
3. Työterveyslaitoksen palaute työyhteisöselvityksestä 20.11.19 – 21.11.19 kokonaisuudessaan (22 sivua)
4. XX johtajasopimus 16.5.2013
5. 10.12.2019 allekirjoitettu sopimus XX johtajasopimuksen päättämisestä
6. 10.12.2019 allekirjoitettu sopimus XX johtajasopimuksen päättämisestä
7. Korpelan Voima kuntayhtymän hallituksen kokouksen 10.12.19 pöytäkirjan ote § 128 XX johtajasopimusta koskevan päättämissopimuksen hyväksymisestä
8. Korpelan Voima kuntayhtymän hallituksen kokouksen 10.12.19 pöytäkirjan ote § 129 XX johtajasopimusta koskevan päättämissopimuksen hyväksymisestä
9. Pohjanmaan poliisilaitoksen päätös 30.12.2019 olla käynnistämättä rikostutkintaa Verkko Korpela Oy:n tarkastuslautakunnan jäseniin ym. kohdistuneen rikostutkintapyynnön johdosta.

10. Korpelan Voiman kuntayhtymän konsernin tilinpäätös ja toimintakertomus 31.12.2019 päättäneeltä tilikaudelta
11. Korpelaan Voiman kuntayhtymän tarkastuslautakunnan tarkastuskertomus 22.5.2020 vuodesta 2019
12. Korpelan Voiman todistus 2.10.20 XX ja XX maksetuista palkoista 2019 ja 2020
13. Korpelan Voiman todistus 8.10.20 XX ja XX maksettujen palkkojen maksuajankohdista

Valiokunta ei saanut lukuisista pyynnöistään huolimatta haltuunsa XX 18.4.2013 allekirjoitettua johtajasopimusta.

III Yhtymähallituksen luottamuksen arviointi

III.1 Omistajakuntien osoittama epäluottamus ennen valiokunnan toimeksiantoa

Kuntalain 39 § mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta.

Kuntalain 48 § mukaan kunnanhallitus on osa kunnan konsernijohtoa, joka vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymässä, jossa ei ole yhtymävaltuustoa, erottamisasia tulee vireille yhtymähallituksen tai jäsenkunnan esityksestä. Tämä säännös koskee nimenomaisesti kuntayhtymiä, jossa ylin toimielin on yhtymäkokous.

Yhtymähallituksen luottamuksen arviointi on tullut vireille, kun kuntayhtymän omistajakunnista Toholammin (Kh 18.11.2019, § 162) ja Lestijärven kunnanhallitukset (Kh 19.11.2019 § 174) sekä Kannuksen kaupunginhallitukset (Kh 29.10.2019 § 134, Kh 25.11.2019 § 160) ovat päättäneet esittää ylimääräisen yhtymäkokouksen koollekutsumista käsittelemään kuntalain 34 §:ssä tarkoitettua tilapäisen valiokunnan asettamista selvittämään yhtymähallituksen nauttimaa luottamusta.

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymäkokous 26.6.2020 käsitellessään kuntayhtymän tilinpäätöstä ja vastuuvapauden myöntämistä tilikaudelta 1.1.2019 – 31.12.2019, ei myöntänyt vastuuvapautta yhtymähallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Päätös syntyi äänestyksen jälkeen, äänin 5 895 – 10 059.

III.2 Yhtymähallituksen ja tytäryhtiöiden hallitukset

Kuntayhtymän hallitukseen kuuluvat Antti Toivola (puheenjohtaja), Kari Gromoff, (varapuheenjohtaja), Mari-Liisa Haka, Marko Malvisto, Anna-Maija Syri, Riitta A. Tilus ja Hannu Virkkala.

Kuntayhtymän johtosäännössä 25.11.2000 (§ 2) oli todettu, että kuntayhtymä toimii liikelaitoksena ja että se jakautui tulosyksiköihin. Niiden piti vastata itsenäisinä yksiköinä kuntayhtymälle kuuluvien tehtävien toteuttamisesta kuntayhtymän toimitusjohtajan

alaisuudessa (§ 9). Muutoksista lainsäädännössä johtui, että tulosityksikoista yhtiöitettiin kolme kuntayhtymän täysin omistamaa tytäryhtiötä, Verkko Korpela Oy ja Lämpö Korpela Oy vuonna 2006 sekä Korpelan Energia vuonna 2014.

Verkko Korpela Oy:n hallituksen jäseniä ovat lokakuusta 2018 lukien kaupparekisterin mukaan Mari-Liisa Haka, (puheenjohtaja), Marko Malvisto ja Anna-Maija Syri. Riitta A. Tilus on Verkko Korpelan varatoimitusjohtaja. Lämpö Korpela Oy:n hallituksen jäseniä ovat marraskuusta 2018 lukien kaupparekisterin mukaan Hannu Virkkala (puheenjohtaja), Kari Gromoff sekä Anna-Maija Syri. Lokakuusta 2018 lukien Korpelan Energia Oy:n hallituksen jäseniä ovat Kari Gromoff (puheenjohtaja), Marko Malvisto sekä Riitta A. Tilus, joka on myös yhtiön toimitusjohtaja.

Voidaan siis todeta, että kaikkien kolmen Korpelan Voima kuntayhtymän täysin omistaman tytäryhtiön hallitukset koostuvat samoista henkilöistä, jotka istuvat Korpelan Voiman kuntayhtymän hallituksessa. Se lienee konsernisäännön mukaista. Yhdenkään tytäryhtiön hallituksessa ei ole sellaisia henkilöitä, jotka eivät olisi myös kuntayhtymän hallituksen jäseniä.

Tilapäisen valiokunnan toimeksianto koskee Korpelan Voiman kuntayhtymän hallituksen luottamuksen arviointia. Sanotuista syistä ja koska ainakin kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja on toiminut tytäryhtiön asioissa kuulumatta sen hallitukseen, ei ole estettä arvioida hallituksen jäsenten luottamusta myös niiden toimien valossa, jotka koskevat kuntayhtymän tytäryhtiötä.

III.3 Henkilöstöongelmat

III.3.1 Tarkastuslautakunnan & työsuojeluselvityksen havainnot

Korpelan Voiman kuntayhtymän tarkastuslautakunnan puheenjohtaja kertoi valiokunnalle, että tarkastuslautakunta oli saanut yhteydenottoja Korpelan Voiman ja sen tytäryhtiöiden henkilökunnalta henkilöstön kohtelusta. Siksi tarkastuslautakunta asetti työhyvinvoinnin vuoden 2018 tarkastustoiminnan painopistealueeksi.

Tarkastuslautakunta päätti 18.6.2018 kutsua työntekijöitä kuultavakseen. Työntekijöitä edustivat luottamusmiehet ja työsuojeluvalltuutetut. He kritisoivat laajasti ylimmän johdon ja henkilöstön välisiä suhteita. He katsoivat, että Korpelan Voimassa johdettiin pelolla ja salailemalla. Kritiikki ei sitä vastoin kohdistunut välijohtoon, joista valiokunnan kuulemat kuntayhtymän hallituksen jäsenet katsoivat ongelmien johtuvan.

Hallitus teetti vuonna 2019 työterveyslaitoksella työyhteisöselvityksen, jonka täydellistä raporttia valiokunnan oli vaikeata saada haltuunsa. Korpelan Voimassa sitä ei ollut. Työterveyslaitos toimitti sen valiokunnan erikseen sitä pyydettyä. Siitä ilmenee, että Korpelan Voiman henkilökunnan työhyvinvointi oli vakavasti vaarantunut. Tämä on kuntayhtymän hallituksen vastuulla oleva asia.

III.3.2 Kuntayhtymän tarkastuslautakunnasta tekemä tutkintapyyntö

Hallitus kritisoi tarkastuslautakuntaa ankarasti sen antaman raportin jälkeen ja teki tärkeimmän tytäryhtiön, Verkko Korpela Oy:n nimissä rikostutkintapyyntöön tarkastuslautakunnan jäsenistä, varajäsenistä ja osasta yhtymäkokousedustajista poliisille. Siinä katsottiin tarkastuslautakunnan jäsenten syyllistyneen virkarikokseen 25.11.2019.

Pohjanmaan poliisilaitos teki päätöksen 30.12.2019 olla ryhtymättä rikostutkintaan, koska asiassa ei ollut syytä epäillä rikosta. Poliisin päätös antaa tarkastuslautakunnan jäsenille mahdollisuuden ilmoittaa rikostutkintapyyntöön tekijät väärästä ilmiannosta, joka on rikoslain 15 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rikos. Rikolliseksi väittäminen voi täyttää myös kunnianloukkaurikoksen (RL 24:9).

Tilapäisen valiokunnan arvion mukaan tutkintapyyntöön tekeminen oli poikkeuksellinen ja huonosti harkittu päätös ja antaa aihetta epäluottamukseen.

III.3.3 Henkilöstöongelmien kärjistyminen

Korpelan Voiman henkilöstöongelmat vaikuttavat kärjistyneen kevään 2019 jälkeen. Sen jälkeen, kun tarkastuslautakunta oli antanut raporttinsa, kuntayhtymän omistajakunnat järjestivät Sievin kunnassa 9.9.2019 ns. *omistajaohjauksen kokouksen*. Sinne oli kutsuttu Korpelan Voiman ja tytäryhtiöiden luottamusmiehiä, jotta he kertoisivat työntekijöiden näkemyksen Korpelan Voiman henkilöstöongelmista. Paikalle oli kutsuttu mm. päaluottamusmies Vetoniemi ja varaluottamusmies. Vetoniemi kertoi kokousväelle käsityksensä.

Vetoniemi ei ollut siihen asti Korpelan Voiman palveluksessa työskennellessään vuosina 2002 – 2019 saanut minkäänlaisia huomautuksia, ei varoituksia eikä häntä muutoinkaan ollut uhattu työsuhteen päättämällä. Samansuuntaista kertoivat valiokunnalle myös Korpelan Voiman palveluksessa vieläkin olevat henkilöt sekä sieltä itse eronneista, tuolloinen toimihenkilöiden luottamusmies Toni Saarnio.

Vetoniemi ja Saarnio esittivät valiokunnalle 12.11.19 saamansa kirjalliset varoitukset. Molemmissa ja muidenkin varoituksissa väitettiin, että he olisivat ”suullisista huomautuksista ja kirjallisesta ohjauksesta huolimatta *jatkaneet perusteetonta varallaolokorvauksen ja työpalkan päällekkäistä laskentusta.*” Samoista syistä varoitettiin myös useita muita henkilöitä.

Vetoniemi esitti 25.9.2020 valiokunnalle 11.4.2012 päivätyn ”*energialaitoskäyttötoiminnan hoitoa ja teknistä varallaoloa*” koskevan sopimuksen. Siitä ilmenee, että se koskee sekä kuntayhtymää että kahta jo v. 2012 olemassa ollutta tytäryhtiötä ja sopimuksen allekirjoittaneita työntekijöitä. Sopimus oli tullut voimaan 1.5.2012 ja sen voimassa olo oli päättynyt 30.4.2014. Korpelan Voiman palveluksessa edelleen olevat työntekijät kertoivat sen määräysten olevan edelleen voimassa. Kukaan ei kertonut, että heidän suoranainen esimiehensä olisi koskaan puuttanut siihen, miten varallaolomääräyksiä noudatettiin.

III.3.4 Avaintyöntekijöiden erottamiset

Valiokunnalle kerrottiin useista työntekijöiden irtisanomisista ja irtisanoutumisista. Valiokunta tuo esiin näistä tapauksista vain yhden: Pääluottamusmies Vetoniemen tapauksen. Sekä Toivola että Gromoff kertoivat valiokunnalle, että erottamispäätöksen teki nimenomaan hallitus. Toivola osallistui itse sekä Vetoniemen varoituksen antamiseen että työsuhteen purkamiseen.

Vetoniemen työsuhde purettiin työsopimuslain 8 luvun 1 §:n nojalla ilman irtisanomisaikaa 21.4.2020. Vetoniemi oli sitä ennen vastannut asiallisesti kaikkiin 12.11.19 saamansa varoituksen kohtiin ja pyytänyt yksilöimään, mitä hänen väitettiin tehneen väärin. Valiokunnalla on myös 13.11.2019 päivätty tiedustelu, jossa Vetoniemi pyysi selvitystä ja näyttöjä niistä seikoista, joista häntä oli varoitettu.

Työsopimuksen purkuilmoituksessa mainitaan kolme perustetta. Niistä vain yksi: ”Jatkanut varoituksesta huolimatta ruokarahan/ateriakorvauksen laskuttamista perusteettomasti, on sellainen, joka oli mainittu hänen 12.11.19 saamassaan varoituksessa. Työsuhteen purku ja erityisesti luottamusmiehen työsuhteen purku on työoikeudellisesti järeä toimenpide. Työnantaja saa purkaa työsopimuksen *vain erittäin painavasta syystä*. Tällaisena syynä voidaan pitää työntekijän työsopimuksesta tai laista johtuvien, *työsuhteeseen oleunnaisesti vaikuttavien velkoitteiden niin vakavaa rikkomista* tai laiminlyöntiä, että työnantajalta ei voida kohtuudella edellyttää sopimussuhteen jatkamista edes irtisanomisajan pituista aikaa.

Valiokunnan tehtävä ei ole ratkaista Vetoniemen työsuhteen päättämistä koskevaa riita-asiaa.

Korpelan Voiman harjoittama henkilöstöpolitiikka on kuitenkin ainakin 2 viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut huonosti hoidettua. Se on hallituksen vastuulla. Se ja työntekijöiden erottamiset vaikuttavat päätöksiltä, joita voidaan kritisoida ja valiokunta pitää niitä perusteina epäluottamukseen.

III.4 Toimitus- ja talousjohtajan erorahoista päättäminen

III.4.1 Loikkasen erokorvaus

Korpelan Voiman ja XX välillä oli 16.5.2013 allekirjoitettu toimitusjohtajasopimus. Sen mukaan XX tuli maksaa 12 – 24 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus erilaisissa sopimuksen päättymistilanteissa. XX oli oikeutettu yhden vuoden (12 kk) peruspalkkaansa vastaavaan erokorvaukseen, mikäli

- kuntayhtymä irtisanoisi sopimuksen tai
- XX irtisanoisi sopimuksen kuntayhtymästä johtuvasta perustellusta syystä.

Sopimuksessa on todettu nimenomaisesti, ettei XX ollut oikeutettu minkäänlaiseen erokorvaukseen, jos hän irtisanoisi sopimuksen jostain muusta syystä.

Antti Toivola ja Kari Gromoff sekä XX ovat jo 10.12.2019 allekirjoittaneet ”sopimuksen johtajasopimuksen päättämisestä”. Siinä ei lausuta mitään syystä, minkä johdosta XX toimitusjohtajasopimus päätettiin. Mutta siinä on kuitenkin sovittu

XX em. johtajasopimuksen päättämisestä. Korpelan Voima sitoutui siinä maksamaan XX erokorvauksena 12 kuukauden palkkaa vastaavan määrän sekä 2 kuukauden palkan.

Sopimus johtajasopimuksen päättämisestä on hyväksytty Korpelan Voiman Kuntayhtymän hallituksen kokouksessa (§ 129) samana päivänä, 10.12.2019, jolloin erosopimuskin on allekirjoitettu. Hallitus *päättyi, että toimitusjohtaja oli oikeutettu johtajasopimuksen mukaisiin korvauksiin.* Mitään perusteluja siitä, miksi hallitus näin päätti, ei ole pöytäkirjattu.

Korpelan Voiman kuntayhtymän perussopimuksen 7 §:n mukaan kuntayhtymän *toimitusjohtajan valitseminen ja eron myöntäminen toimitusjohtajalle on yhtymäkokouksen, eikä hallituksen tehtävä.*¹ Valiokunta on saamansa selvityksen perusteella siinä käsityksessä, ettei yhtymäkokous ole koskaan päättänyt tj. XX erosta eikä hänelle myönnetystä erokorvauksesta.

Erosopimuksen oli määrä tulla voimaan 16.1.2020 sen jälkeen, kun kuntayhtymä oli maksanut 12 kk palkkaa vastaavan erokorvauksen sekä 2 kk palkan sekä lomakorvaukset ja työaikaliikumukset sisältäneen lopputilin. Erosopimuksesta ilmenee, että XX virka kuntayhtymässä päättyi 2 kuukauden kuluttua sopimuksen voimaantulosta, mikä selittänee, miksi hänelle maksettiin 2 kk palkka erokorvauksen lisäksi. Johtajasopimuksen mukaan irtisanomisaika määräytyi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain mukaan. Sen 40 §:n 2 momentin 3-kohdan mukaan irtisanomisaika on 2 kk, jos pitkäaikainen *viranhaltija itse irtisanoutuu.* Työnantajan irtisanoessa irtisanomisaika olisi ollut 6 kuukautta. Tämä viittaa vahvasti siihen, että XX irtisanoutui itse.

XX on kirjoittanut ”toimitusjohtajan katsauksen” Korpelan Voiman kuntayhtymän tilikauden 2019 jälkeiseen vuosikertomukseen. Hän lausui siinä *itse eroavansa pyydettyään johtajasopimuksensa ”erokorvauspykälän” täytäntöönpanoa.* Tämä vahvistaa sen, että XX erosi toimestaan itse eikä kuntayhtymä irtisanoonut häntä. Jotta XX olisi tässä tilanteessa ollut oikeutettu sopimuksensa mukaiseen erokorvaukseen, hänen olisi pitänyt irtisanoa sopimus ”*kuntayhtymästä johtuvasta perustellusta syyistä*”.

Toivola ei kertonut valiokunnalle, millä perusteella XX maksettiin erokorvaus, ts. mikä olisi ollut ”kuntayhtymästä johtunut perusteltu syy”. Hän ei kertonut sitäkään, että XX sopimuksessa edellytettiin sellaista. Tämä edellytys selvisi valiokunnalle vasta, kun se vihdoin sai XX johtajasopimuksesta kopion Sievin kunnalta. *Selvittämättä siis on, miksi kuntayhtymän hallitus ylipäättään maksoi XX erokorvauksia.*

Korpelan Voimalta 2.10.20 saadun todistuksen mukaan XX maksettiin vuonna 2019 palkkaa 146.513,05 euroa. Joulukuun 2019 palkanmaksutodistuksesta ilmenee, että XX normaali kuukausipalkka oli 11.661,95 €.

Vuoden 2020 palkanmaksutodistuksesta ilmenee, että XX maksettiin tammikuussa 2020 204.164,20 €. Se vastaa 17,5 kuukauden palkkaa. XX piti 10.12.19 sopimuksen mukaan maksaa 12 + 2 kuukauden palkka. Sopimuksen (ja viran) piti sopimuksen mukaan päättyä 2 kk:n kuluttua siitä, kun 16.1.2020 suoritus oli maksettu.

¹ Ks. myös kuntalain 64 §:n 5 momentti.

Vuoden 2020 palkkatodistuksesta ilmenee, että XX maksettiin vielä helmikuussa 2020 9.791,66 €, maaliskuussa 2020 16.318,73 € ja huhtikuussa 2020 15.919 €. Kun virka päättyi 10.12.19 sopimuksen ja tammikuussa tehtyjen suoritusten jälkeen viimeistään 16.3.20 ja kaikki siihen mennessä sovitut suoritukset oli maksettu 16.1.20, on kysyttävä, mistä XX maksettiin 2 – 4/2020 yhteensä 42.029,39 €?

Vuonna 2020, jolloin XX toimi kuntayhtymässä päättyi, hänelle maksettiin kaikkiaan 246.193,59 €. Hallitus ei ole esittänyt mitään sopimusta tms., josta selviäisi, miksi XX maksettiin em. suoritukset yli senkin, mitä 10.12.19 sopimuksessa oli määritelty. Toimitusjohtajana hän ei ole voinut jatkaa, koska yhtymäkokous ei ole sellaista päätöstä tehnyt.

Selvittämättä on, millä perusteella Kuntayhtymän hallitus maksatti XX vuonna 2020 246.193,59 € ja vastasiko se sitä, mitä hänelle olisi tullut maksaa, jos hänellä ylipäätään oli oikeus erokorvaukseen eroperuste huomioon ottaen. Lisäksi on selvittämättä, oliko hallituksella ylipäätään toimivaltaa päättää erokorvauksen myöntämisestä XX.

III.4.2 XX erokorvaus

Valiokunta ei saanut työnsä aikana lukuisista pyynnöistä ja vaatimuksista huolimatta haltuunsa XX johtajasopimusta, josta ilmenisi, millä edellytyksin ja kuinka suureen erokorvaukseen hän oli oikeutettu. Henkilöstöpäällikkö kertoi, ettei tiennyt siitä mitään. Nykyinen toimitusjohtaja ei onnistunut sitä hankkimaan. Hallitukseen ei sitä toimittanut.

Johtajasopimuksen päättämissopimuksessa, jonka XX ja Antti Toivola sekä Kari Gromoff allekirjoittivat jo 10.12.2019, ilmenee, että XX johtajasopimus oli solmittu 18.4.2013.

Johtajasopimuksen päättämissopimuksesta ilmenee, että kuntayhtymä sopi maksavansa XX 16.1.2020 erokorvauksena 12 kk palkkaa maksavan summan sekä 6 kk palkan sekä lopputilin, joka sisälsi lomakorvaukset sekä työaikaliukumakorvaukset. XX tilanne näyttäisi irtisanomisajasta päätellen poikenneen XX tilanteesta siten, että kuntayhtymä irtisanoi hänet eikä hän irtisanoutunut itse. Muussa tapauksessa kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 40 §:n mukainen irtisanomisaika olisi ollut 2 eikä 6 kuukautta.

Valiokunnan käytettävissä ei ollut XX johtajasopimusta, mistä syystä valiokunta ei ole voinut päätellä, mitä siinä on määrätty XX oikeudesta erokorvaukseen.

Nykyiseltä toimitusjohtaja Vahtéalalta saadun tiedon mukaan kuntayhtymä maksoi XX vuonna 2019 palkkaa 110.978,62 € ja vuonna 2020 yhteensä 228.966,53 €.

Joulukuussa 2019 hänelle maksettiin 8.833,74 €, mikä vastanee hänen normaalia kuukausipalkkaansa. Tammikuussa 2020 XX maksettiin 192.940,40 €. Se vastaa hänen 22 kuukauden palkkaansa. Hänelle piti kuitenkin silloin maksaa 12 + 6 kk palkka. Sen lisäksi XX maksettiin helmikuussa 2020 11.646,55 €, maaliskuussa 11.477,88 € ja huhtikuussa 12.901,70 €, vaikka hänelle maksettiin jo tammikuussa 2020 ennakolta mm. 6 kk irtisanomisajan palkka (ajalta 16.1.20 – 16.7.20). Kysymys kuuluu, mistä XX maksettiin, tammikuussa 4 kk yli sovitun ja lisäksi 35.996,13 € helmi-huhtikuussa 2020?

Hallitus ei ole esittänyt minkäänlaista sopimusta tms. perustetta siitä, miksi XX on suoritettu em. maksut.

Kuntayhtymän hallitus on kuitenkin 10.12.2019 päivätyssä kokouksessaan §:n 128 kohdalla päättänyt, että XX oli oikeutettu johtajasopimuksensa mukaisiin erokorvauksiin. Kun valiokunta ei ole voinut tutustua XX johtajasopimukseen, valiokunta ei voi ottaa kantaa siihen, oliko XX oikeus erokorvauksiinsa.

Selvittämättä on siten jäänyt, millä perusteella kuntayhtymän hallitus maksoi XX erokorvausta, millä perusteella 12 kk, ja miksi XX sai vuonna 2020 kuntayhtymältä kaikkiaan yli 2 vuoden palkkaansa vastanneen summan rhabaa.

III.4.3 Yhteenvedo

Kuntayhtymän hallitus ei ole perustellut em. päätöksissään eikä muissakaan yhteyksissä, oliko hallituksella toimivalta maksaa XX erokorvauksia, ei myöskään sitä, millä perusteella XX maksettiin erokorvaus. Kunmankaan johtajan kohdalla hallitus ei ole perustellut määriä, joita heille maksettiin. Se on omiaan herättämään epäluottamusta osoittaa erityistilintarkastuksen tarpeen.

Jollei kuntayhtymän hallituksella ollut edes toimivaltaa päättää XX erokorvauksen hyväksymisestä, kyse on selvästä virheestä.

IV Johtopäätökset

Tilapäinen valiokunta toteaa selvittäneensä yhtymähallituksen luottamuksen menettämisen syytä ja erottamisvaatimusta tarkasti ja asian merkittävyyden huomioiden riittävällä tavalla siltä osin kuin valiokunnalle on tietoja toimitettu. Valiokunta on kuullut yhtymähallituksen jäseniä, varajäseniä sekä muita asiaan liittyviä henkilöitä ja tutustunut saamaansa aineistoon, ja lausuu asiasta seuraavaa.

Korpelan Voima kuntayhtymän tilapäinen valiokunta päättää todeta, että:

- 1. Osa kuntayhtymän omistajakunnista on esittänyt, että yhtymähallituksen epäluottamusta koskeva asia on syytä valmistella kuntalain 34 §:n mukaisessa tilapäisessä valiokunnassa ja tuoda yhtymäkokouksen ratkaistavaksi. Kuntayhtymässä on syntynyt tilanne, että ei ole täyttä varmuutta siitä, nauttiiko yhtymähallitus tarvittavaa poliittista luottamusta. Tämä ei ole kuntayhtymän eikä omistajakuntien edun mukaista.**
- 2. Kuntayhtymän 100 % omistaman tytäryhtiön, Verkko Korpela Oy:n, tekemä poliisitutkinta kuntayhtymän omasta tarkastuslautakunnasta on asiana niin merkittävä ja poikkeuksellinen, että siitä olisi pitänyt keskustella kuntayhtymän omistajakuntien kanssa ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Yhtymähallitus on epäonnistunut kuntayhtymän eri toimielinten yhteistyön rakentamisessa ja vuoropuhelun ylläpitämisessä.**
- 3. Korpelan Voima kuntayhtymä toteuttaa kokonaisuudessaan yhtymäkokoukselle 29.8.2019 esitetyn toimenpidesuunnitelman henkilöstön**

työhyvinvoinnin parantamiseksi. Lisäksi ryhdytään viipymättä toimiin Työterveyslaitoksen työyhteisöselvityksessä 20.11.2019 – 21.11.2019 todettujen kehittämisehdotusten toteuttamiseksi.

4. Tilapäinen valiokunta suosittaa, että ylimääräinen yhtymäkokous päättää suorittaa erityistilintarkastuksen Korpelan Voima kuntayhtymän hallinnossa entisille johtajille maksettujen erokorvausten perusteista ja niiden määristä.
5. Tilapäinen valiokunta kehottaa omistajakuntaa harkitsemaan, olisiko kuntayhtymän uuteen hallitukseen, luottamuksen palauttamiseksi, syytä nimittää uudet jäsenet.
6. Yhtymähallitukselta pyydetään kuntalain 35 §:n mukainen lausunto asiasta ennen yhtymäkokoukselle annettavan päätösesityksen valmistelua.

Tilus Riitta

Lähetäjä: Antti-Jussi Vahteala
Lähetetty: torstai 15. lokakuuta 2020 12.54
Vastaanottaja: Tilus Riitta
Aihe: VL:

Tärkeys: Suuri

Tärkeys: Suuri

Hei A-J,

Valiokunnan jäsenet ovat pyytäneet minua välittämään tiedon siitä, että valiokunta pitää viimeisen kokouksensa ja antaa päätösesityksensä yhtymäkokousta varten 23.10.20. Valiokunta ei myönnä hallitukselle lisää kuulemisaikaa sille jo annettun 2 viikon lisäksi valiokunnan muistion vastaamiseen, vaikka lisääkin pyydetäisiin.

Siitä syystä valiokunnan jäsenet – samoin kuin heidän edustamiensa kuntien johtokin – haluavat, että yhtymäkokouksen ajankohta määritellään 15.10. hallituksen kokouksessa ja että kunnat saavat selkeän kokouskutsun tuona ajankohtana pidettävää yhtymäkokoukseen.

Ystävällisin terveisin

Ari

Ari Huhtamäki

OTT, VT, KTM, kauppa- ja siviilioikeuden dosentti
JD, VH, EM, docent i civil och handelsrätt
Ph.D. (Law), Adjunct Professor Civil & Commercial Law, MBA
Lakiasiantuntijatoimisto – Juridisk Byrå Oy Huhtamäki Ab
Saarihuhdantie – Holmfallsvägen 1 E 3, HELSINKI 00340 HELSINGFORS
p./tel. 09-644 611, fax 09-644 622, mobile +358-400-612227
e-mail: ari @huhtamakilaw.fi, www.huhtamakilaw.fi